WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)
z dnia 15 grudnia 2005 r. *

W sprawach połączonych C-151/04 i C-152/04

mających za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone przez tribunal de police de Neufchâteau (Belgia) postanowieniami z dnia 16 stycznia 2004 r., które wpłynęły do Trybunału w dniu 25 marca 2004 r., w postępowaniach karnych przeciwko:

Claude'owi Nadinowi,

Nadin-Lux SA (C-151/04)

oraz

Jeanowi-Pascalowi Durrému (C-152/04),

* Język postępowania: francuski.

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann, prezes izby, K. Schiemann, N. Colneric (sprawozdawca), J.N. Cunha Rodrigues i E. Levits, sędziowie,

rzecznik generalny: F.G. Jacobs,
sekretarz: K. Sztranc, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 24 lutego 2005 r.

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu J.P. Durrégo przez J.F. Cartuyvels, avocat,

— w imieniu rządu belgijskiego przez E. Dominkovits, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez B. van de Walle de Ghelcke, avocat,

— w imieniu rządu fińskiego przez T. Pynnä oraz A. Guimaraes-Purokoski, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez C. White oraz K. Manjiego, działających w charakterze pełnomocników, oraz przez P. Whipple, barrister,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich, przez D. Martina oraz N.B. Rasmussena, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 26 maja 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni art. 10 WE, 39 WE, 43 WE, i 49 WE.

2 Wnioski te zostały złożone w ramach dwóch postępowań karnych toczących się przeciwko C. Nadinowi i J.P. Durrému, zamieszkałym w Belgii, o naruszenie uregulowania belgijskiego przewidującego obowiązek zarejestrowania w Belgii pojazdów należących do spółki, oddanych im do dyspozycji przez zatrudniające ich spółki mające siedzibę w innym państwie członkowskim.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

3 Artykuł 10 WE stanowi:

„Państwa członkowskie podejmują wszelkie właściwe środki ogólne lub szczególne w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z niniejszego Traktatu lub z działań instytucji Wspólnoty. Ułatwiają one Wspólnocie wypełnianie jej zadań.

Powstrzymują się one od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrozić urzeczywistnieniu celów niniejszego Traktatu".

4 Artykuł 39 WE brzmi:

„1. Zapewnia się swobodę przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty.

2. Swoboda ta obejmuje zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy.

3. Z zastrzeżeniem ograniczeń uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego, swoboda ta obejmuje prawo:

a) ubiegania się o rzeczywiście oferowane miejsca pracy,

b) swobodnego przemieszczania się w tym celu po terytorium państw członkowskich,

c) przebywania w jednym z państw członkowskich w celu podjęcia tam pracy, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi dotyczącymi zatrudniania pracowników tego państwa,

d) pozostawania na terytorium państwa członkowskiego po ustaniu zatrudnienia, na warunkach ustalonych przez Komisję w rozporządzeniach wykonawczych.

4. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do zatrudnienia w administracji publicznej".

5 Artykuł 43 WE przewiduje:

„Ograniczenia swobody przedsiębiorczości obywateli jednego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa członkowskiego są zakazane w ramach poniższych postanowień. Zakaz ten obejmuje również ograniczenia w tworzeniu

agencji, oddziałów lub filii przez obywateli danego państwa członkowskiego, ustanowionych na terytorium innego państwa członkowskiego.

Z zastrzeżeniem postanowień rozdziału dotyczącego kapitału, swoboda przedsiębiorczości obejmuje podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek, jak również zakładanie i zarządzanie przedsiębiorstwami, a zwłaszcza spółkami w rozumieniu artykułu 48 akapit drugi, na warunkach określonych przez ustawodawstwo państwa przyjmującego dla własnych obywateli".

6 Artykuł 49 WE akapit pierwszy stanowi:

„W ramach poniższych postanowień ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Wspólnoty są zakazane w odniesieniu do obywateli państw członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie Wspólnoty innym niż państwo odbiorcy świadczenia".

Uregulowania krajowe

7 Artykuł 1 arrêté royal (belgijskiego rozporządzenia królewskiego) z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie rejestracji pojazdów (*Moniteur belge* z dnia 8 sierpnia 2001 r., str. 27031) stanowi:

„Dla celów stosowania niniejszego dekretu należy rozumieć przez:

[...]

27° stałe przedsiębiorstwo:

— trwałe i materialne przedsiębiorstwo, w którym znajduje się siedziba lub zarząd osoby prawnej, lub miejsce, w którym większość jej organów się gromadzi i podejmuje decyzje, bądź też miejsce w którym prowadzi ona istotną część swojej działalności gospodarczej lub istotną część celu spółki, bądź również miejsce, w którym osoba ta jest reprezentowana przez większą liczbę osób fizycznych działających w jej imieniu lub na jej rachunek".

8 Artykuł 3 arrêté royal stanowi:

„§ 1. Osoby zamieszkałe w Belgii rejestrują pojazdy, które chcą dopuścić do ruchu w Belgii, w rejestrze pojazdów, o którym mowa w art. 6, także wówczas, gdy pojazdy te zostały już zarejestrowane za granicą.

Zamieszkanie w Belgii oznacza, że osoby te spełniają następujące warunki:

a) są wpisane do rejestru ludności w jednej z belgijskich gmin;

b) są wpisane do belgijskiego rejestru handlowego lub belgijskiego rejestru rzemieślniczego jako osoba fizyczna lub prawna;

c) są osobami prawnymi niewpisanymi do belgijskiego rejestru handlowego lub rzemieślniczego, utworzonego przez prawo międzynarodowe lub na jego podstawie, na podstawie prawa innego państwa lub prawa belgijskiego i posiadają stałe przedsiębiorstwo w Belgii, gdzie następuje używanie i korzystanie z pojazdu.

§ 2. W poniżej wymienionych przypadkach nie ma jednak, obowiązku rejestracji w Belgii pojazdów, które zostały zarejestrowane za granicą i dopuszczone do ruchu przez osoby, o których mowa w § 1:

[...]

2° pojazd jest używany przez osobę fizyczną w celu wykonywania przez nią zawodu i jest zarejestrowany za granicą pod nazwiskiem zagranicznego właściciela, z którym osoba ta jest związana umową o pracę; w samochodzie powinno się znajdować zaświadczenie wydane przez organ właściwy w sprawach podatku VAT [zwane dalej »zaświadczeniem VAT«]; szczegółowe warunki korzystania z pojazdów określane są przez Ministre des Finances (ministra finansów)".

9 Artykuł 14 pisma okólnego nr 1/2000 belgijskiego organu administracji skarbowej z dnia 3 maja 2000 r. zatytułowanego „Używanie pojazdów w Belgii — Procedura transferu i procedura nietransferowa" stanowi:

„Pojazdy, których dotyczy niniejsze pismo, to wszystkie pojazdy silnikowe, które jako pojazdy należące do przedsiębiorstwa nie odpowiadają definicji przyjętej poniżej w pkt 12. Chodzi między innymi o samochody, samochody ciężarowo-osobowe, furgonetki osobowe, samochody terenowe, itp.

Jeżeli pojazdy te są używane przez osoby fizyczne zamieszkujące w Belgii ze względów zawodowych na polecenie ich pracodawcy mającego siedzibę w innym państwie członkowskim, w stosunku do tych pojazdów stosuje się procedurę nietransferową na podstawie art. 12a akapit drugi pkt 7 Code de la T.V.A. [kodeksu VAT] w zakresie, w jakim znalazłaby zastosowanie procedura czasowego dopuszczenia z całkowitym zwolnieniem z cła importowego, gdyby samochód ten został sprowadzony do Belgii z kraju trzeciego. Samochód ten może być ponadto używany w celach prywatnych przez pracownika zamieszkałego w Belgii, o ile wykorzystanie to ma dodatkowy i okazyjny charakter w stosunku do wykorzystania w celach zawodowych i wykorzystanie takie zostało przewidziane w umowie o pracę.

Do pojazdów tych można zastosować szczególną procedurę zwolnienia przy tymczasowym dopuszczeniu i ipso facto procedurę nietransferową tylko wtedy, gdy zostały spełnione szczegółowe warunki określone w pkt 15".

10 Rzeczone pismo okólne wymienia w art. 15 warunki, które powinny zostać spełnione w celu skorzystania z procedury tymczasowego dopuszczenia, i przewiduje w szczególności, że:

„[...]

b) pojazd powinien być własnością pracodawcy. Pojazdów najętych lub wziętych w leasing dotyczy pkt 9 powyżej;

[...]

f) jeżeli korzystający kieruje spółką (jest zarządzającym lub dyrektorem), może on powoływać się na szczególną procedurę, o ile posiada status pracownika, a co za tym idzie, jeżeli wykaże, iż istnieje stosunek podporządkowania pomiędzy nim a spółką. Istnienie stosunku podporządkowania oznacza, że kierujący spółką wykaże, iż podlega innej osobie reprezentującej spółkę lub organowi tej spółki (zarządowi, komitetowi wykonawczemu, radzie zarządzającej, [...]), posiadającym pozycję władczą, w stosunku do której kierujący spółką nie ma żadnej mocy decyzyjnej. W ten sposób osoby prowadzące spółkę jednoosobową, członkowie-założyciele spółki lub główni udziałowcy są we wszystkich przypadkach wyłączeni spod procedury szczególnej".

11 Artykuł 9 zdanie pierwsze pisma okólnego stanowi:

„W przypadku gdy wynajęty lub leasingowany samochód jest oddawany przez zagranicznego pracodawcę do korzystania zamieszkałemu w Belgii pracownikowi, który może domagać się objęcia go procedurą szczególną ustanowioną w pkt 14 i 15, pracownik ten może wystąpić o zaświadczenie na warunkach tam określonych i z zachowaniem ustanowionych formalności".

12 W Belgii rozmaite podatki od pojazdów mechanicznych są ściśle związane z rejestracją. W ten sam sposób pojazd podlega przy rejestracji podatkowi od dopuszczenia go do ruchu na podstawie art. 94 akapit pierwszy pkt 1 code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus (ustawy o podatkach podobnych do podatku dochodowego, zwanej dalej „CTA").

13 Przepis ten stanowi:

„Ustanawia się na rzecz państwa podatek zrównany z podatkiem dochodowym od:

1° samochodów, samochodów osobowo-ciężarowych, furgonetek osobowych, motocykli, tak jak zostały one zdefiniowane w przepisach dotyczących rejestracji pojazdów silnikowych i przyczep, o ile pojazdy te są lub muszą zostać zaopatrzone w tablicę rejestracyjną inną niż »jazda próbna«, »handlowiec« lub tablicę czasową inną niż międzynarodowa tablica rejestracyjna wydana na podstawie niniejszych przepisów".

14 Artykuł 99 ust. 1 CTA stanowi:

„Pojazdy, o których mowa w art. 94 ust. 1, uznaje się za dopuszczone do ruchu na drogach publicznych Belgii od chwili, gdy zostaną bądź powinny zostać wpisane do rejestru prowadzonego przez Office de la circulation routière [urząd ruchu drogowego]".

15 Artykuł 21 CTA regulujący podatek od ruchu drogowego pojazdów samochodowych stanowi:

„Podatek jest uiszczany przez osobę fizyczną lub prawną, która jest lub która ma być wymieniona w dowodzie rejestracyjnym przez czas, w którym pojazd ten jest lub ma być zarejestrowany na nazwisko tej osoby w rejestrze prowadzonym przez Direction pour l'immatriculation des véhicules [Dyrekcję ds. rejestracji pojazdów].

Pojazdy, o których mowa w akapicie pierwszym to samochody, samochody osobowo-ciężarowe, wolnobieżne samochody osobowo-ciężarowe, furgonetki osobowe, karetki, motocykle, silnikowe pojazdy trzykołowe, silnikowe pojazdy czterokołowe, lekkie pojazdy ciężarowe, wolnobieżne lekkie pojazdy ciężarowe, przyczepy pod łodzie, przyczepy kempingowe, pojazdy kempingowe, przyczepy i półprzyczepy o maksymalnej dopuszczalnej masie do 3 500 kg".

Postępowania przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

Sprawa C-151/04

16 C. Nadin, obywatel belgijski, zamieszkuje w Belgii, lecz pracuje w Luksemburgu jako delegowany członek zarządu spółki Nadin-Lux SA.

17 W dniu 21 marca 2002 r., gdy prowadził pojazd zarejestrowany w Wielkim Księstwie Luksemburga będący własnością spółki mającej siedzibę w Luksemburgu Crédit Lease SA., został zatrzymany w Belgii w celu przeprowadzenia kontroli przez służby ds. cła i podatku akcyzowego.

18 W trakcie postępowania karnego toczącego się przed sądem odsyłającym oświadczył on, iż pojazd został zakupiony przez spółkę Nadin-Lux SA, że on sam podpisał formularz zamówienia, oraz że zapłaty za pojazd dokonała spółka Crédit Lease SA. Posiadał on umowę najmu na okres około 42 miesięcy, który rozpoczął się w styczniu 2000 r.

19 Z akt dołączonych do postanowienia odsyłającego wynika również, że zainteresowany wystąpił o zaświadczenie dotyczącego podatku VAT, którego wydania odmówiono mu jednak na tej podstawie, iż sprawował funkcję członka zarządu zatrudniającej go spółki.

20 Oskarżono go o to, że w dniu 21 marca 2002 r. korzystał w celu wykonywania swojego zawodu z pojazdu zarejestrowanego za granicą na nazwisko zagranicznego właściciela, z którym jest on związany umową o pracę, przy czym nie posiadał zaświadczenia dotyczącego podatku VAT.

21 C. Nadin zwraca uwagę na to, że powinien zostać uznany za pracownika wspólnotowego.

Sprawa C-152/04

22 J.P. Durré, obywatel belgijski, zamieszkuje w Belgii, lecz pracuje w Luksemburgu dla spółki Delisalade SA.

23 W dniu 15 marca 2002 r., gdy prowadził pojazd zarejestrowany w Luksemburgu na spółkę Delisalde SA, został zatrzymany w Belgii w celu przeprowadzenia kontroli przez służby ds. cła i podatku akcyzowego.

24 Podczas kontroli J.P. Durré przedstawił zaświadczenie swojego pracodawcy dotyczące korzystania z pojazdu, podpisane przez luksemburski organ zabezpieczenia społecznego. Istniejąca pomiędzy zainteresowanym a pracodawcą umowa o pracę przewiduje, że pracodawca odda pracownikowi do dyspozycji pojazd, oraz że pojazd ten może być używany dodatkowo do celów prywatnych. J.P. Durré nie posiadał zaświadczenia dotyczącego podatku VAT.

25 Początkowo spółka Delisalade SA była jednoosobową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością utworzoną przez J.P. Durrégo, która następnie przekształcona została w 1997 r. w spółkę akcyjną, w której zainteresowany jest akcjonariuszem mniejszościowym i zarządzającym.

26 J.P. Durré jest oskarżony o to, że 15 marca 2002 r., zamieszkując w Belgii, nie dopełnił obowiązku zarejestrowania pojazdu, który chciał wprowadzić do ruchu w Belgii, pomimo że pojazd ten był zarejestrowany za granicą.

27 J.P. Durré zwrócił również uwagę, że powinien być uznany za pracownika wspólnotowego.

28 W tych okolicznościach tribunal de police de Neufchâteau postanowił zawiesić postępowanie w obydwu sprawach i skierował do Trybunału następujące pytanie prejudycjalne:

„Czy art. 10, 39, 43 i 49 Traktatu EWG sprzeciwiają się temu, aby państwo członkowskie wydało przepisy nakładające na pracownika zamieszkującego na jego terytorium obowiązek zarejestrowania w nim pojazdu nawet wówczas, gdy pojazd stanowi własność jego pracodawcy, spółki zarejestrowanej w innym państwie członkowskim, z którą pracownika tego łączy umowa o pracę, w której jednak jednocześnie jest on akcjonariuszem, sprawuje funkcję członka zarządu, pełnomocnika do spraw zwykłego zarządu lub podobną funkcję?".

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

29 Sąd odsyłający w istocie zmierza do uzyskania odpowiedzi, czy art. 10 WE, 39 WE, 43 WE i 49 WE sprzeciwiają się nałożonemu na osobę zamieszkałą w jednym państwie członkowskim obowiązkowi zarejestrowania w tym państwie pojazdu należącego do spółki, oddanego mu do dyspozycji przez zatrudniającą go spółkę

mającą siedzibę w innym państwie członkowskim, gdy pracownik zatrudniony na podstawie umowy o pracę jest jednocześnie akcjonariuszem bądź dyrektorem, bądź też osobą zarządzającą tą spółką.

W przedmiocie statusu pracownika najemnego i osoby prowadzącej działalność na własny rachunek

30 Podczas gdy pracownicy najemni zostali objęci art. 39 WE, o osobach prowadzących działalność gospodarczą stanowi art. 43 WE.

31 Ponieważ cechą istotną stosunku pracy w rozumieniu art. 39 WE jest okoliczność, że przez określony czas jedna osoba świadczy pracę na rzecz drugiej osoby i pod jej kierownictwem, w zamian za co otrzymuje wynagrodzenie, każda działalność, którą osoba wykonuje poza stosunkiem podporządkowania, musi zostać zaklasyfikowana jako działalność osoby prowadzącej działalność na własny rachunek w rozumieniu art. 43 WE (zob. wyrok z dnia 20 listopada 2001 r. w sprawie C-268/99, Jany i in., Rec. str. I-8615, pkt 34 i powołane tam orzecznictwo).

32 Do Trybunału nie należy ustalenie tego, czy w postępowaniu przed sądem krajowym istnieje stosunek podporządkowania.

33 Ponieważ ustawodawstwo rozpatrywane w niniejszej sprawie umożliwia pracownikowi najemnemu zamieszkałemu w Belgii poruszanie się po terytorium belgijskim pojazdem należącym do spółki, oddanym mu do dyspozycji przez pracodawcę mającego siedzibę w innym państwie członkowskim, należy zbadać, czy wyłączenie tej możliwości w stosunku do osoby prowadzącej działalność na własny rachunek jest sprzeczne z art. 43 WE.

W kwestii istnienia ograniczenia swobody przepływu osób prowadzących działalność na własny rachunek

34 Ogół przepisów traktatu WE dotyczących swobody przepływu osób ma na celu ułatwienie obywatelom Wspólnoty wykonywania wszelkiego rodzaju działalności zawodowej na całym terytorium Wspólnoty i zabrania stosowania środków, które mogłyby stawiać obywateli Wspólnoty w niekorzystnym położeniu w sytuacji, w której chcieliby oni podjąć działalność gospodarczą na terytorium innego państwa członkowskiego (zob. wyrok z dnia 15 września 2005 r. w sprawie C-464/02 Komisja przeciwko Danii, Zb.Orz. str. I-7929, pkt 34 i powołane tamże orzecznictwo).

35 Przepisy, które uniemożliwiają lub zniechęcają obywatela jednego państwa członkowskiego do opuszczenia jego państwa pochodzenia w celu skorzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się, stanowią ograniczenie w korzystaniu z tej swobody, mimo że stosuje się je niezależnie od przynależności państwowej zainteresowanych pracowników (wyrok z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie C-415/93 Bosman, Rec. str. I-4921, pkt 96, oraz ww. wyrok w sprawie Dania przeciwko Komisji pkt 35).

36 Jeżeli chodzi o obowiązek zarejestrowania w Danii pojazdu należącego do spółki, oddanego przez spółkę mającą siedzibę w innym państwie członkowskim do dyspozycji pracowników najemnych zamieszkałych w Danii, Trybunał orzekł, że obowiązek ten stanowi ograniczenie swobody przepływu pracowników (zob. ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Danii, pkt 46 i 52). Nie budzi wątpliwości, że obowiązek rejestracji, z którym mamy do czynienia w postępowaniach przed sądem krajowym, również stanowi ograniczenie swobody przepływu osób, ponieważ nakłada ten obowiązek na osoby prowadzące działalność na własny rachunek.

37 W rzeczywistości bowiem stanowi on przeszkodę dla osób zamieszkałych w Belgii w dostępie do prowadzenia działalności na własny rachunek w innych państwach członkowskich, a tym samym jest w stanie zniechęcić te osoby do realizacji prawa do swobodnego przemieszczania się.

38 W przeciwieństwie do tego, co twierdzi rząd belgijski, obowiązek rejestracji nie przestaje być ograniczeniem z tego powodu, że spółka mająca siedzibę w innym państwie członkowskim może uzyskać rejestrację pojazdu należącego do spółki we własnym imieniu w Belgii, nie posiadając tam stałego przedsiębiorstwa, celem uniknięcia obowiązku rejestracji przez osobę zarządzającą spółką.

39 Tego rodzaju przepis jest dopuszczalny jedynie w drodze odstępstwa z przyczyn wyraźnie wymienionych w art. 46 ust. 1 WE, lub jeśli służy słusznemu celowi zgodnemu z Traktatem, a jego zastosowanie jest uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego. Jednak ponadto w takim przypadku przepis taki powinien być właściwy dla zagwarantowania realizacji danego celu i nie powinien wykraczać poza to, co jest niezbędne dla jego osiągnięcia (zob. podobnie w szczególności ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Danii, pkt 53 i powołane tam orzecznictwo).

W przedmiocie uzasadnienia ograniczenia swobodnego przepływu osób

40 Z zastrzeżeniem wyjątków, które nie mają znaczenia w niniejszej sprawie, nie dokonano harmonizacji w zakresie opodatkowania pojazdów samochodowych. państwa członkowskie mogą zatem swobodnie wykonywać przysługującą im kompetencję podatkową w tej dziedzinie, pod warunkiem że wykonanie to nastąpi z poszanowaniem prawa wspólnotowego (wyrok z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie C-451/99 Cura Anlagen, Rec. str. I-3193, pkt 40).

41 Z pkt od 75 do 78 ww. wyroku w sprawie Komisja przeciwko Danii wynika, że państwo członkowskie może opodatkować przy rejestracji pojazd należący do

spółki, oddany do dyspozycji zamieszkującego w tym państwie pracownika przez spółkę mającą siedzibę w innym państwie członkowskim, gdy pojazd zasadniczo przeznaczony jest do stałego używania na terytorium pierwszego państwa członkowskiego, lub gdy w rzeczywistości jest używany w taki sposób.

42 Do sądu krajowego należy ocena, czy dani pracownicy w taki właśnie sposób korzystali z oddanych do ich dyspozycji pojazdów.

43 Odpowiedź przecząca będzie oznaczała, że zasada swobody przepływu osób sprzeciwia się obowiązkowi rejestracji takiemu jak w sprawach przed sądem krajowym, oraz że argumenty powołane w tych sprawach, w szczególności przez rząd belgijski, nie uzasadniają takiego obowiązku.

44 Po pierwsze, z pkt 80 i 81 ww. wyroku w sprawie Komisja przeciwko Danii wynika, że jeżeli nie zostały spełnione warunki wymienione w pkt 39 niniejszego wyroku, cel w postaci zwalczania unikania opodatkowania nie uzasadnia podatku oraz, co za tym idzie, obowiązku rejestracji w sytuacji, z jaką mamy do czynienia w sprawach przed sądem krajowym.

45 Jeżeli chodzi o zapobieganie nadużyciom, to z orzecznictwa, a w szczególności z wyroku z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie C-212/97 Centros, Rec. str. I-1459, pkt 24 wynika, że państwo członkowskie może zastosować środki mające na celu udaremnienie prób niezgodnego z prawem obchodzenia przez niektórych spośród jego obywateli, zasłaniających się prawami wynikającymi z Traktatu, ustawodawstwa krajowego oraz uniemożliwienie podmiotom takiego korzystania z norm wspólnotowych, które stanowiłoby nadużycie lub oszustwo.

46 Jednak okoliczność, że pracownik zamieszkujący w Belgii używa na terytorium tego państwa pojazdu należącego do spółki, oddanego mu do dyspozycji przez zatrudniającą go spółkę mającą siedzibę w innym państwie członkowskim, nie może uzasadniać przyjęcia ogólnego domniemania wystąpienia nadużycia (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Dani, pkt 67).

47 Ponadto zgodnie z orzecznictwem Trybunału art. 39 WE i 43 WE zapewniają tę samą ochronę prawną (wyrok z dnia 5 lutego 1991 r. w sprawie C-363/89, Roux, Rec. str. I-273, pkt 23).

48 Jeżeli chodzi o argument dotyczący potrzeby istnienia wiarygodnej identyfikacji, to należy stwierdzić, że obowiązek rejestracji pojazdów należących do spółek mających siedzibę w innym państwie członkowskim w celu zagwarantowania wiarygodnej identyfikacji właścicieli tych pojazdów wykracza poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia tego celu. W rzeczywistości bowiem skoro wszystkie państwa członkowskie posiadają system identyfikacji właścicieli pojazdów, to wydaje się, że możliwa jest identyfikacja właściciela pojazdu bez względu na to, w którym państwie członkowskim pojazd ten jest zarejestrowany.

49 Jeśli zaś chodzi o argument dotyczący bezpieczeństwa ruchu drogowego, to w rzeczywistości należy ono do nadrzędnych względów interesu ogólnego, które mogą uzasadniać ograniczenie swobodnego przepływu osób (zob. ww. wyrok w sprawie C-451/99 Cura Anlagen, pkt 59).

50 Jednak gdy pojazd został poddany kontroli technicznej w państwie członkowskim, zasada równoważności i wzajemnego uznawania ustanowiona w art. 3 ust. 2 dyrektywy Rady 96/96/WE z dnia 20 grudnia 1996 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących badań przydatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep (Dz.U. 1997, L 46, str. 1) wymaga, aby każde państwo członkowskie uznawało dowód wtedy wydany, przy czym nie sprzeciwia się to wprowadzeniu przez nie dodatkowych badań w celu dokonania

rejestracji na ich terytorium, o ile ów dowód nie obejmuje już tych badań (ww. wyrok w sprawie Cura Anlagen, pkt 62).

51 Pomimo że Trybunał dopuścił możliwość dodatkowych badań w celu rejestracji na terytorium państw członkowskich, o ile badań tych nie obejmuje już świadectwo kontroli technicznej, to z rozpatrywanego uregulowania belgijskiego nie wynika, by obowiązek rejestracji przewidziany był w celach związanych z bezpieczeństwem na drogach.

52 Jeżeli chodzi o argument dotyczący polityki ochrony środowiska, to z pkt 68 ww. wyroku w sprawie Cura Anlagen wynika bezspornie, że podatek od konsumpcji, jaki był rozpatrywany w sprawie zakończonej tym wyrokiem, może służyć celowi o charakterze interesu ogólnego, polegającemu na zniechęceniu do zakupu lub posiadania pojazdów o dużym zużyciu paliwa. Jednak, po pierwsze, rząd Zjednoczonego Królestwa nie wyjaśnił, w jaki sposób można było chronić środowisko poprzez obowiązek rejestracji, jaki był rozważany w sprawach przed sądem krajowym, a po drugie rząd belgijski w istocie uzasadnił wymóg rejestracji pojazdu należącego do spółki względami podatkowymi.

53 Jeżeli pojazd należący do spółki nie jest używany na warunkach wymienionych powyżej w pkt 41 niniejszego wyroku, to tym bardziej rozpatrywany tu obowiązek rejestracji nie jest usprawiedliwiony w sytuacji, gdy osoba prowadząca działalność na własny rachunek może wykorzystywać pojazd należący do spółki dodatkowo do celów prywatnych (zob. ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Danii, pkt 51).

54 W tych okolicznościach zbędne jest dokonywanie analizy art. 10 WE i 49 WE.

55 W świetle wszystkich powyższych rozważań na przedstawione pytanie należy odpowiedzieć, że art. 43 WE sprzeciwia się temu, aby uregulowania krajowe jednego państwa członkowskiego, taki jak te rozważane w sprawach przed sądem krajowym, nakładały na osobę prowadzącą działalność na własny rachunek, zamieszkałą w tym państwie członkowskim, obowiązek zarejestrowania w nim pojazdu należącego do spółki, oddanego tej osobie do dyspozycji przez zatrudniającą ją spółkę, mającą siedzibę w innym państwie członkowskim, jeżeli pojazd należący do spółki nie jest ani zasadniczo przeznaczony do stałego wykorzystywania w tym państwie członkowskim, ani też w rzeczywistości nie jest wykorzystywany w ten sposób.

W przedmiocie kosztów

56 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 43 WE sprzeciwia się temu, aby uregulowania krajowe jednego państwa członkowskiego, takie jak te rozważane w sprawach przed sądem krajowym, nakładały na osobę prowadzącą działalność na własny rachunek, zamieszkałą

w tym państwie członkowskim, obowiązek zarejestrowania w nim pojazdu należącego do spółki, oddanego tej osobie do dyspozycji przez zatrudniającą ją spółkę, mającą siedzibę w innym państwie członkowskim, jeżeli pojazd należący do spółki nie jest ani zasadniczo przeznaczony do stałego wykorzystywania w tym państwie członkowskim, ani też w rzeczywistości nie jest wykorzystywany w ten sposób.

Podpisy